

Vážení obyvatelé Zářecké Lhoty a blízkého okolí,

s podporou zastupitelstva naší obce si dovoluji vás oslovit všechny najednou, abychom zkusili společně udělat opatření proti šíření rzivosti hrušně.

Prosím věnujte tomuto letáku pozornost všichni, kdo pěstujete nějakou hrušeň nebo jalovec.

Stručně o houbové chorobě *Gymnosporangium sabinae*, která způsobuje rzivost hrušně :

Rez hrušňová je dvoubytná houba, která pro přezimování vyžaduje druhého hostitele. Tím můžou být jediné různé sloupovité i keřovité kultivary jalovce čínského (*Juniperus chinensis*), jalovce chvojky (*Juniperus sabina*), jalovce prostředního (*J. ×media*) nebo jalovce skalního (*Juniperus scopulorum*). Na cypřiškách ani na tujích se rez hrušňová nevyskytuje.

Choroba přezimuje jako mycelium ve dřevě jalovce. Napadený jalovec má tyto příznaky : Na větévkách se vytvářejí nádorovité zduřeniny. Na konci dubna a v květnu je nejsnadnější chorobu na jalovci najít, protože ze žlutooranžových prasklin na kůře vyrůstají ložiska zimních výtrusů – hnědé útvary. Za vlhka jsou rosolovité, až 2 cm vysoké. V suchém počasí jsou sraštěné, hnědo – rzivé a prášivé. Během léta sesychají a opadávají. Zimní výtrusy se větrem dostanou na hrušně ve fázi před květem a v období cca 2 až 3 týdny po odkvětu.

Na listech hrušně se tvoří od května oranžové skvrny. Z nich během srpna vyrůstají na spodní straně listu pohárkovité plodnice, které obsahují letní výtrusy. Ty se opět větrem dostanou na jalovec. K tomu dojde během podzimu ještě před opadem listů hrušně, takže potom už opadané listy hrušně nemohou být zdrojem šíření této choroby a nemusíme se bát dát je do kompostu.

Čím blíže je postižený jalovec od hrušně, tím větší je nebezpečí napadení. Nejvíce se choroba projeví, pokud jsou obě hostitelské rostliny do vzdálenosti 150 m od sebe. Maximální vzdálenost pro napadení je považována vzdálenost 500m.

Rzivost hrušně je velmi škodlivá choroba hrušně i hostitelských druhů jalovců. Při silném napadení listů hrušně dochází k redukci listové plochy (až 80%) a snížení asimilace. V následujících letech dochází k negativnímu ovlivnění růstu hrušní (tvorba kratších letorostů, menších listů), snížení kvality (menší velikost plodů, zhoršení chuti, případně i přímé poškození plodů) nebo množství sklizně. Opakované silnější výskyty nebo předčasný opad listů mohou následně způsobit uhynutí oslabených stromů během extrémních zim.

U napadených jalovců časem dochází k prosychání větví.

Opatření, která můžeme udělat:

Prohlížet všechny jalovce na své zahradě a včas odstranit napadené zduřelé větve jalovce – do poloviny dubna, než se z nich uvolní výtrusy choroby.

Pokud byste chtěli proti napadení použít chemickou ochranu, lze vybírat z těchto přípravků :Dithane DG Neotec, Discus, Topas 100EC, Talent, Polyram WG.

Tím zároveň ošetříte stromy proti strupovitosti hrušně.

Ošetření je nutné provádět opakovaně po dobu trvání nebezpečí infekcí. První ošetření se provede před květem hrušní, další ošetření v době kvetení nebo těsně po odkvětu, případně další ošetření v období 7–14 dní po předchozím, dle použitého přípravku.

Jalovce můžeme ošetřit 2x až 4x ve 2. polovině srpna a v září. Toto ošetření omezí nové infekce, nejsou však účinná na přetrvávající houbu ve větévkách.

1 příznaky na listu hrušně

2 příznaky na jalovci (ve vlhku rosolovité)

V loňském roce se i v Zářecké Lhotě rozšířil **závažný škůdce buxusů**, tak přidám ještě informaci o něm :

Zavíječ zimostrázový má na našem území zpravidla 2 generace do roka, při teplém podzimu se mohou částečně vylíhnout i housenky třetí generace. Přezimují drobné žluté housenky 1.–3. instaru, které se nacházejí spředené mezi listy zimostrázu. Jarní žír housenek obvykle začíná od poloviny března až do poloviny dubna, jakmile venkovní teplota překročí 7 °C. V závislosti na teplotě po dalších 10 dnech jsou pozorovatelné housenky 4.–6. instaru, které jsou již zelené s podélnými černými a bílými pruhy se dvěma černými skvrnami na hřbetě každého článku. Housenky 7. instaru se zakuklují od poloviny května v zelené kukly. Stadium kukly trvá v závislosti na teplotě 14 dnů i déle. Pak začnou mít zřetelné tmavé oči a kukly žloutnou. Krátce před líhnutím dospělce prosvítá zbarvení křídel. Motýli 1. generace se líhnou od konce května do poloviny června. Let motýlů 1. generace trvá 4 až 6 týdnů. Následuje vznik 2. generace zavíječe zimostrázového. Samička klade na spodní stranu listů desítky až stovky snůšek po 20 až 30 plochých průsvitných vajíček. Po týdnu až 14 dnech se ze stadia vajíčka líhnou drobné žluté housenky 1.–3. instaru, které se nacházejí spředené mezi listy zimostrázu. Z vajíčka se líhnou opět drobné žluté housenky 1.–3. instaru 2. generace, které se objevují orientačně od poloviny června. Následují dorostlé housenky 4.–6. instaru 2. generace a poté kukly. Motýli 2. generace se objevují od konce srpna do začátku října. V teplých letech může potomstvo 2. generace dokončit vývoj a ještě na podzim dát vznik částečně 3. generaci.

Opatření : keře zimostrázu (buxusu) pravidelně kontrolovat (od 2. poloviny března do října) a v případě nálezu housenek sáhnout k chemické ochraně. Je potřeba dbát na to, aby postřik pronikl k housenkám uvnitř keře.

Vhodné postřiky jsou například tyto : Lepinox Plus, Agrosales, BEC Lamcy, Karate Zeon 5CS, Streetfighter 5CS, Fast K, Calypso 480SC, Substral Careo Ultra

Zdroj informací :

<https://www.agromanual.cz/>

<http://eagri.cz/>

články z časopisu Zahrádkář (Petr Ackermann, Petr Horáček, Jaroslav Rod)

zpracovala Ing. Lýdie Eliášová, zahradnice, Zářecká Lhota 32
březen 2020